

ظریف در دیدار با اعضای دو کمیسیون مجلس فرانسه: هیچ خطری بانک‌ها را برای همکاری با ایران تهدید نمی‌کند

نیاز اقتصاد ایران

رییس‌جمهور در ضیافت افطار با استادان و پژوهشگران: نباید به دانشگاه و دانشجو با عینک امنیتی نگریم

«تعاقد» از چهارمین کنفرانس بین‌المللی اقتصاد ایران در ماربورگ آلمان گزارش می‌دهد

اقتصاد ایران زیر ذره‌بین

امروز تکلیف بر گزیت مشخص می‌شود تصمیم بزرگ مردم بریتانیا

سخن نخست
تولد و مرگ بنگاه‌ها در بطن اقتصاد رقابتی
| حسین حقگو |

پرونده
نعمت‌زاده آخرین آمار سرمایه‌گذاری‌ها پس از برجام را اعلام کرد
تحقق ۵ درصدی جذب سرمایه خارجی

تیتراها
کمک ایران به تحقق رویای جاده جدید ابریشم

آب شدن یخ بازار سرمایه با رشد ۸۴۵ واحدی

پروژه‌هایی که به جای توسعه تراژدی آفریدند

دریاچه چیتگر منشأ فسادهای زیست محیطی

آتش اختلافات دولتی به جان درختان پسته کرمان

صفحه ۱۳ | صفحه ۵ | صفحه ۳ | صفحه ۱ | صفحه ۱۵

گزارش

سندوق بین‌المللی پول: ۴۸ میلیون آمریکایی در فقر به سر می‌برند

گروه جهان | صندوق بین‌المللی در تازه‌ترین گزارش خود پیش‌بینی درباره رشد اقتصادی ایالات متحده را به ۲.۲ درصد کاهش داده و از بانک مرکزی این کشور خواسته که افزایش نرخ بهره بسیار تدریجی باشد تا مطمئن شود که اقتصاد آمریکا توانایی اداره کردن این افزایش را دارد. بانک مرکزی آمریکا پیش‌تر میزان رشد اقتصادی آمریکا را در ماه آوریل ۲.۴ درصد پیش‌بینی کرده بود. به گزارش بلومبرگ، صندوق بین‌المللی پول در تازه‌ترین گزارش خود آورده است که اقتصاد آمریکا در وضعیت خوبی به سر می‌برد، اما این اقتصاد سه مشکل مهم دارد. کریستین لاگارد، رییس صندوق بین‌المللی پول در گزارش خود مشکلات را به شرح زیر آورده است. مشارکت نیروی کار در آمریکا در حال افول و کاهش است. جمعیت آمریکا در حال پیر شدن است و در نتیجه بخش کوچکی از این جمعیت در سال‌های آینده فعال خواهد بود. در این گزارش آمده است که بهره‌وری نسبت به یک دهه قبل یعنی تا سال ۲۰۰۷، حدود ۴۰ درصد در سال اخیر کاهش داشته است. بر اساس این گزارش یکی از دلایل افول بهره‌وری هم به کاهش پویایی نیروی کار آمریکا باز می‌گردد. لاگارد مشکل سوم اقتصاد آمریکا را شکاف در توزیع ثروت و درآمد در آمریکا دانست و هشدار داد که این شکاف می‌تواند مانند شمشیری دوله عمل کند. مشکل چهارم اقتصاد آمریکا را صندوق در گزارشی که لاگارد آن را قرائت کرد، افزایش فقر در ایالات متحده دانست. جدیدترین آمار و ارقام نشان می‌دهد که تقریباً ۱۵ درصد آمریکایی‌ها که ۴۶.۷ میلیون نفر از جمعیت آمریکا را تشکیل می‌دهند، در فقر زندگی می‌کنند. در این گزارش آمده است که فقر نه تنها مشکلات شدید اجتماعی ایجاد خواهد کرد بلکه مشارکت نیروی کار را نیز کاهش داده و توانایی سرمایه‌گذاری بر آموزش را نیز تحلیل می‌برد. از همین رو لاگارد به سیاست‌گذاران آمریکایی توصیه کرد که رفع فقر در آمریکا را در دستور کار خود قرار دهند. صندوق بین‌المللی پول پیش‌بینی خود درباره رشد اقتصادی در ۲۰۱۷ درصدی آمریکا در سال ۲۰۱۷ را تغییر نداده است. این نهاد همچنین در مورد نرخ بهره گفت که دلایل روشنی برای فدرال رزرو وجود دارد که فرآیند افزایش نرخ بهره را بسیار آهسته پیش ببرد. در این بیانیه آمده است: «در پیش گرفتن مسیری معتدل و جهش موقت از هدف تورمی فدرال رزرو، اجازه می‌دهد که تورم در میان‌مدت به رقم ۲ درصدی مورد نظر بانک مرکزی برسد.» صندوق بین‌المللی پول در ادامه این بیانیه آورده است: «یک مسیر ملایم خطر کاهش در نرخ تورم و احتمال اینکه بانک مرکزی مجبور شود، مسیر خود را به سوی کاهش نرخ بهره تا صفر درصد تغییر دهد، مرتفع می‌کند.» بنا بر اعلام صندوق بین‌المللی پول، اقتصاد آمریکا با چالش‌ها و بادهای مختلفی روبه‌روست از جمله دلار قدرتمند و کاهش سرمایه‌گذاری در فعالیت‌های اقتصادی جدید و کاهش تقاضای جهانی.

هاکوپیان

«قار و زیبای ایرانی را با مهربانی هدیه کنیم»
طرحی ابتکاری و اختصاصی با مشارکت مشترکین محترم هاکوپیان
به منظور اطلاع از اجرای این طرح ارزشمند و ماندگار به سایت زیر مراجعه فرمایید.
HACOUPIAN.NET
telegram.me/hacoupiannic

«تعاقد» از چهارمین کنفرانس بین‌المللی اقتصاد ایران در ماربورگ آلمان گزارش می‌دهد

اقتصاد ایران زیر ذره‌بین

مسئول کنفرانس | محسن رنجبر |
جمعه و شنبه گذشته (۱۷ و ۱۸ ژوئن) شورای بین‌المللی اقتصاد ایران چهارمین کنفرانس خود درباره اقتصاد ایران را در شهر ماربورگ آلمان و به میزبانی موسسه مطالعات خاورمیانه (و مشخصاً محمدرضا خاورمیانه در این موسسه) برگزار کرد. شورای بین‌المللی اقتصاد ایران (IEEA)، آن‌چنان‌که در وبگاهش آمده، شورایی خصوصی، غیرتأییدی و غیرسیاسی از دانشمندان علاقه‌مند به مطالعه مسائل اقتصادی ایران در گسترده‌ترین معنای کلمه است. اهدافی که شورا دنبال می‌کند عبارتند از: (۱) حمایت از دانش‌ورزی و پژوهش‌های اقتصادی سطح بالا درباره اقتصاد ایران، (۲) پشتیبانی از همکاری بین افراد و سازمان‌های متعهد به اهداف شورا، (۳) تسهیل برقراری ارتباط بین دانشمندان از طریق وبگاه، جلسات و مجلات شورا و (۴) حمایت از درک بهتر فرصت‌ها و چالش‌های سیاست اقتصادی در ایران.
ریاست این شورا برعهده پروفسور محمدحسین پسران استاد اقتصاد دانشگاه جنوب کالیفرنیا و از نامدارترین اقتصاددانان ایرانی دنیاست. در کنار پروفسور پسران، در دانشمندان بزرگ دیگری همچون هادی صالحی‌صفهانی استاد اقتصاد دانشگاه ایلینوی آمریکا، حسن حکیمیان و مسعود کارشناس، استادان دانشگاه SOAS لندن، و سهراب بهداد، استاد اقتصاد دانشگاه دیوسون در ایالت اوهایو آمریکا جزو مدیران شورا هستند. سه کنفرانس پیشین اقتصاد ایران به ترتیب در ۲۰۱۱، ۲۰۱۲ و ۲۰۱۳ در دانشگاه لندن، ژوئن ۲۰۱۳ در دانشگاه بیلگی در استانبول ترکیه و اکتبر ۲۰۱۴ در بوستون آمریکا برگزار شده است. در کنار این شورا همایش‌ها با عنوان «چالش‌ها و گزینه‌های اقتصاد ایران: سناریوهای ممکن» در دانشگاه جورج‌تاون آمریکا برگزار کرد، به‌طور کلی شورا همایش‌ها و کنفرانس‌های متنوعی درباره موضوعات مختلف مرتبط با اقتصاد ایران برگزار کرده است. در ادامه گزارش چهارمین کنفرانس بین‌المللی اقتصاد ایران، که با همکاری آقای حامد قدوسی، استاد اقتصاد مالی در مدرسه کسبوکار انستیتو فناوری استیتون و محقق سابق

ویرجینیا تک و موسسه بروکینگز و سارا تقواطلب، از دانشگاه کریستوفر نیوپورت بود و عنوانش چنین بود: «آموزش چگونه بر تخصیص زمان توسط زنان اثر می‌گذارد: شواهدی از ایران.» در حقیقت این مقاله درباره معماری قدیمی «مشارکت زنان در بازار کار» در ایران، و تأخیر در کل منطقه، بود. معماری مورد اشاره این است که سطح تحصیلات و عضو پژوهشگاه پولی و بانکی بیشتر شده، نرخ باروری آنها کاهش یافته و ضمناً بهره‌مندی آنها از وسایلی مانند ماشین ظرفشویی به بهره‌وری کارهای خانه را افزایش می‌دهد پیوسته بالا رفته است، با این حال نرخ مشارکت زنان ایران در بازار کار در دو دهه گذشته تقریباً ۲۰ درصد ثابت بوده و برخلاف انتظار بالا نرفته است.

توضیحی که نویسندگان مقاله سعی می‌کنند برای حل معما ارائه کنند این است که با بالا رفتن تحصیلات مادران بهره‌وری آنها برای «آموزش کودکان خود در خانه» نیز بیشتر می‌شود. در نتیجه، رشد تحصیلات زنان بیش از آنکه خود را به شکل مشارکت در بازار کار نشان دهد، به شکل صرف وقت بیشتر با فرزندان (هم برای آموزش و هم برای پر کردن اوقات فراغت آنها) بروز کرده است. داده‌ها نشان می‌دهد که زنان دارای سطح تحصیلات بالاتر، با اینکه فرزندان کمتری دارند، در مجموع وقت بیشتری با فرزندان خود صرف می‌کنند. بررسی این مقاله برعهده محمدرضا فرزندان بود که نشان داد مشارکت زنان در بازار کار در دولت‌های هفتم و هشتم به اوج خود رسید (البته در حد چند درصد بیشتر) و بعد در دولت‌های نهم و دهم دوباره افت کرد و ثابت ماند. به‌طور کلی اثرات عواملی مثل سیاست‌های دولت در این مقاله منعکس نشده است. افزون بر آن، مقاله افزایش کیفیت آموزش‌های فوق برنامه در ایران را، که جایگزین آموزش توسط مادر است، در نظر نمی‌گیرد. در این جلسه دو مقاله دیگر نیز ارائه شد: نخست، مقاله «انتهای نفتی، آموزش و مشارکت زنان در سیاست و بازار کار: موردکاوی ایران»، نوشته مهسا مسگرانی و امیرحسین اکبری خلیل‌آباد از دانشگاه فردوسی مشهد بود که محدود دستکوب، از دانشگاه ارازموس رتردام بررسی آن را برعهده داشت. نویسندگان به این نتیجه رسیدند که با افزایش سواد

سخن نخست

تولد و مرگ بنگاه‌ها در بطن اقتصاد رقابتی

حسین حقگو |
تخلیگر اقتصادی
«رونالد کوز» اقتصاددان برجسته نهادگرا معتقد است، دستورالعمل پنهانی برای موفق نگهداشتن بنگاه‌ها وجود ندارد، انتخاب «دارویی» تنها سازوکار موجود برای حفظ منابع اقتصادی در جای مناسب است. در این چارچوب دولت‌ها به گفته وی وظیفه دارند، ایجاد بنگاه‌های جدید را تسهیل کنند که این امر بنگاه‌های موجود را مجبور خواهد کرد، رقابت کنند یا از بازار خارج شوند؛ دیگر آنکه دولت‌ها می‌توانند با تسهیل در انحلال شرکت‌های ورشکسته امکان آن را فراهم آورند تا منابع باقیمانده این شرکت‌ها بتوانند برای بهره‌برداری بهتر آزاد شوند. رونالد کوز، پویایی اقتصاد بازار را در ایجاد مداوم بنگاه‌های جدید و انحلال قدیمی‌ها می‌داند. اظهارات اخیر دکتر جهانگیری، معاول اول رییس‌جمهور درباره وضعیت واحدهای صنعتی کشور و اینکه «در بهترین شرایط اقتصادی نیز برخی واحدهای تولیدی دچار مشکل می‌شوند و نباید تعطیلی شماری از بنگاه‌ها را به معنای زمین‌گیر شدن کل صنعت و بنگاه‌های صنعتی کشور جلوه داد» را می‌توان در چارچوب نظر فوق و اقتصاد بازار، نظری مهم دانست. اینکه یکی از بالاترین مقامات اجرایی کشور این تولد و مرگ بنگاه‌ها را هرچند ناگوار اما به عنوان طبیعت اقتصاد رقابتی می‌داند که البته باید در همان چارچوب اقتصادی جهت کاهش این مرگ و میر تلاش کرد، به نظر نقطه عطف مهمی است. به هر حال مدیریت بنگاه‌های اقتصادی و صنعتی باید پذیرند در جهان به‌شدت رقابتی امروز ناچارند هوشمندی بیشتری به خرج دهند، چرا که بهره‌برداری بهینه منابع در هیچ اقتصادی مفروض نیست و این کارآفرینان هستند که باید برای تشخیص اینکه منابع خود را کجا صرف کنند، دقیق فکر و عمل نمایند. چنانکه «شومپتر» از «تبدیل دائمی تخریب خلق» سخن می‌گوید که فرآیندی است شامل تولید محصولات و ایجاد بنگاه‌های جدید در حالی که موارد قدیمی از دور خارج می‌شود. در این میان اما دولت‌ها همان‌طوری که در فوق اشاره شد، وظایفی نیز برعهده دارند از جمله آنکه شرایط رقابتی را در اقتصاد فراهم آورند، به نحوی که بنگاه‌هایی که در راضی کردن مشتری بهتر عمل می‌کنند، پادشاه گیرند و آنهایی که کالاها و خدماتشان نمی‌تواند خریدار را راضی کند، تنبیه شوند. برای تحقق چنین امری لازم است اقتصاد دارای بازار ساز «محصول» و بازار عوامل «تولید» باشد. بر این اساس، «بنگاه»، «بازار» و «دولت» سه ضلع مثلثی را تشکیل می‌دهند که هر تولید را امکان‌پذیر می‌کند و بسته به نوع روابط این سه ضلع با یکدیگر میزانی از بهینگی در تولید محصول شکل می‌گیرد. لذا می‌توان از دولت بازدهم و به خصوص شخص بزرگ اول رییس‌جمهور که اکنون در موضع هدایت‌گر تحولات اقتصادی کشورمان قرار دارند، علاوه بر اقدامات ارزشمنند ایجاد ثبات در فضای اقتصادی و به خصوص کاهش تورم انتظار آن را داشت که اولاً: شرایط رقابتی برای حضور تمام فعالان اقتصادی از طریق کاهش انحصارات و رانت‌خواری‌ها و کنترل‌های قیمتی فراهم شود و دیگر آنکه با اصلاح ساختار بنگاه‌های دولتی و تسهیل دولتی (چنانکه در بخشنامه ۱۱ اردیبهشت‌ماه خود نیز بدان تأکید کرده‌اند) امکان ارتقای بهره‌وری این بازیگران اصلی اقتصادی کشور فراهم شود. به این موارد باید به حمایت‌های دولت از بعضی از رشته‌ها و بنگاه‌های صنعتی در چارچوب هدفمند، زمانبندی شده و در فرآیند کاهش اشاره کرد و به اصلاح قانون «ورشکستگی» سرعت بخشید تا خروج بنگاه‌های غیررقابتی و ایجاد بنگاه‌های جدید و خلاق ممکن شود تا دیگر نیازمند تخصیص ۱۶ هزار میلیارد تومان به بنگاه‌هایی که نمی‌دانیم آیا تجدید حیات و بقای آنها به‌صرفه و صلاح اقتصادی است، نباشیم!